

O'simlik Tashxis Natijasi

Tashxis: Olma mevaxo'ri (Cydia pomonella) bilan zararlanish

Aniqlik darajasi: 99%

Tavsif: Taqdim etilgan rasmda olma mevasi olma mevaxo'ri (Cydia pomonella) lichinkasi tomonidan jiddiy zararlangani yaqqol ko'rinib turibdi. Bu zararkunanda olmaning eng xavfli hasharotlaridan biri hisoblanadi. Kechasi faol bo'ladigan kapalaklar mevalarga yoki barglarga tuxum qo'yadi. Tuxumdan chiqqan yosh lichinkalar tezda meva po'stlog'ini kemirib kirib oladi va meva ichida, ko'pincha urug' kamerasi tomon harakatlanib, oziqlanadi. Ular o'zidan keyin harakat yo'llari va jigarrang chiqindilar (frass) qoldiradi. Zararlangan mevalar odatda muddatidan oldin to'kiladi yoki saqlashga yaroqsiz bo'lib qoladi. Bu zararkunanda bir mavsumda bir necha avlod berishi mumkin, shuning uchun unga qarshi o'z vaqtida kurash olib borish juda muhimdir. Agar choralar ko'rilmasa, zararlanish butun hosilning 70-90% gacha nobud bo'lishiga olib kelishi mumkin. Xulosa: Olma mevasi olma mevaxo'ri lichinkasi tomonidan jiddiy zararlangan, bu esa hosil sifatini pasaytiradi va miqdorini kamaytiradi.

Kuzatilgan simptomlar:

Rasmlarda olma mevasi ustida jigarrang nekrotik dog'lar, meva ichiga kirish yoki chiqish teshigi hamda teshikdan chiqqan hasharot chiqindilari (frass) va oqish rangli lichinka (qurt) ko'rinib turibdi. Bitta meva ustida bir nechta shikastlanish o'choqlari mavjud. Bu belgilar meva ichida rivojlanadigan hasharot lichinkasining faoliyati natijasidir.

Ehtimoliy sabablar:

Kuzatilgan simptomlar O'rta Osiyoda olma hosiliga jiddiy zarar yetkazadigan asosiy zararkunandalardan biri - Olma mevaxo'ri (Cydia pomonella) lichinkasining meva ichida oziqlanishi natijasida yuzaga kelgan. Bu zararkunanda tuxumlarini meva yoki barglarga qo'yadi, chiqqan lichinkalar tezda mevaga kirib oladi va urug' kamerasi atrofida yoki meva ichida yo'llar ochib, oziqlanadi. Boshqa o'xshash meva zararkunandalari (masalan, shaftoli mevaxo'ri) olma uchun kamroq xos bo'lib, shikastlanish xarakteri va zararkunandaning morfologiyasi aynan Cydia pomonella'ga mos keladi. Nekrotik dog'lar dastlabki kirish joyi yoki kasallik belgisi bo'lishi mumkin, ammo lichinka va uning faoliyati mavjudligi asosiy muammoning zararkunanda ekanligini tasdiqlaydi.

Jiddiylilik darajasi:

O'rtacha jiddiylilik. Rasmdagi meva jiddiy shikastlangan, bu hosilning yo'qolishiga olib keladi. Agar bog'da bunday zararlangan mevalar ko'p bo'lsa, umumiy zararlanish darajasi yuqori deb baholanadi va bu butun hosilga jiddiy tahdid soladi.

Aniqlangan zararkunanda:

Olma mevaxo'ri (Cydia pomonella)

Tavsif:

Olma mevaxo'ri - dunyo bo'ylab olma, nok va behi kabi urug'li meva ekinlariga zarar yetkazadigan eng xavfli zararkunandalardan biri. Uning kapalaklari kichik, kulrang-jigarrang tusda bo'lib, kechasi faol bo'ladi. Lichinkasi (qurti) oqish-pushti rangda, bosh qismi jigarrang,

meva ichida oziqlanadi va voyaga yetganida g'umbakka aylanadi. Zararkunanda mavsum davomida bir necha avlod berib, tez ko'payishi mumkin.

Zarar yetkazish belgilari:

Meva ustida kemirib kirish yoki chiqish teshiklari, teshik atrofida to'plangan jigarrang hasharot chiqindilari (frass), meva ichida ochilgan yo'llar va ichida yoki yaqinida lichinka mavjudligi.

Zararlangan mevalar ko'pincha muddatidan oldin to'kiladi.

Oldini olish choralari:

- Bog'ni kuzda va bahorda zararlangan meva qoldiqlari, barglar va daraxt po'stlog'ining to'kilgan qismlaridan tozalash va yo'qotish.
- Mevaxo'r parvozini aniqlash va monitoring qilish uchun feromon tutqichlardan foydalanish. Bu kimyoviy ishlovlarning optimal muddatini aniqlashga yordam beradi.
- Meva tugish davrida mevalarni ingichka to'r yoki qog'oz xaltachalar bilan o'rash (kam miqdordagi daraxtlar uchun).

Biologik nazorat:

- Zararkunandaning tuxumiga qarshi Trichogramma (Trichogramma spp.) tuxumxo'r entomofagini qo'llash.
- Lichinkalarga qarshi Bacillus thuringiensis (Bt) asosidagi biopreparatlardan (masalan, Lepidocide) foydalanish. Eng samarali natijaga erishish uchun lichinkalar mevaga kirib ulgurmasdan qo'llanilishi kerak.
- Tabiiy kushandalarni (qushlar, o'rgimchaklar, yirtqich hasharotlar) bog'ga jalb qilish yoki saqlab qolish.

Agrotexnik usullar:

- Zararlangan, to'kilgan mevalarni har kuni yig'ib olib, yo'qotish (chuqur ko'mish yoki kuydirish) zararkunanda populyatsiyasini kamaytirishning eng muhim agrotexnik chorasidir.
- Daraxt po'stlog'ini tekislash, eski, quruq shoxlarni olib tashlash va g'umbaklanish joylarini yo'qotish.
- Daraxt tanasiga o'rovchi tutqich kamar (masalan, qop qog'ozidan) o'rnatish va unda g'umbaklanish uchun yashiringan lichinkalarni muntazam tekshirib yo'qotish.

Kimyoviy davolash usullari:

- Kimyoviy ishlov berish zararkunandaning har bir avlodi parvozi boshlangan va tuxum qo'yish kuzatilgan paytda, lichinkalar mevaga kirib ulgurmasdan amalga oshirilishi kerak (odatda, birinchi avlodga qarshi gullash tugashi bilan va ikkinchi avlodga qarshi iyul-avgust oylarida).
- Eng samarali ta'sir etuvchi moddalar orasida Neonicotinoidlar (masalan, Imidakloprid - 0.3-0.5 l/ga), Spinosad (organik dehqonchilikda ham ruxsat etilgan), Chlorantraniliprole, Indoxacarb, Lufenuron, Tebufenozide (hasharotlar o'sish regulyatorlari) mavjud. Preparatni tanlashda EPZ (iqtisodiy zarar keltirish chegarasi), zararkunanda rivojlanish fazasi va mahalliy sharoitlar inobatga olinishi lozim.
- Kimyoviy ishlov berishda doimo yorliqda ko'rsatilgan me'yorlarga va xavfsizlik qoidalariga rioya qilish, ayniqsa gullash davrida asalarilar uchun xavfli preparatlardan foydalanmaslik juda muhim.